

Telefon štev. 3040.

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15 v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 2 Din. Rokopisane vračajo Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravištvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon štev. 3040.

Šesti april.

(Občni zbor oblastnega odbora U. V. I.)

Pozdravljeni!

Pozdravljeni zastopniki organiziranih vojnih invalidov, vojnih vdov in sirot cele Slovenije.

Pozdravljeni i Vi, gostje in Vi bratje iz drugih oblastnih odborov.

Pozdravljen Maribor ob deroči Dravi, naš slovenski Maribor, straža na meji naše lepe domovine.

Zastopniki organiziranih vojnih žrtev iz cele Slovenije se bomo zbrali 5. in 6. aprila t. l. v Mariboru, da si stisnemo roke, da se pozdravimo, da našo organizacijo, naše »Udruženje« še bolj utrdimo in ojačimo.

Že v zadnji številki »Vojnega Invalida«, je bilo zapisano, da leži baš v Oblastnem odboru U. V. I. Slovenije ključ zboljšanja naše organizacije. Inicijativa za to je v Oblastnem odboru. On je tisti aktivni in delovni forum, ki je dal to inicijativo ob dvanajsti uri, ker se nikjer drugod ni pojavila. Naš občni zbor je sedaj tisti, ki mora 5. aprila na delegatski anketi in 6. aprila na občnem zboru to inicijativo odločno podpreti, odobriti in prevzeti. Na naš občni zbor gledajo vsi organizirani vojni invalidi in vojne žrtve sploh iz cele Jugoslavije. Kakšne bodo naše besede na občnem zboru, kakšni bodo naši predlogi in sklepi na občnem zboru, koliko bomo pokazali volje in poleg volje razumevanja na vsa ta vprašanja vojne žrtve cele Jugoslavije čakajo odgovora.

Naš občni zbor v Mariboru, 6. aprila, bo občni zbor zgodovinske važnosti za našo organizacijo. Zato mora biti ta občni zbor vzgled vsem, kako se mora delati, kako mora vsak najprej gledati za korist celote, za korist in zboljšanje položaja vseh, a osebni interesi, osebne neprijetnosti morajo molčati, izginiti.

Naše »Udruženje« mora dobiti nova pravila. Takšna, ki bodo izboljšala mnogokaj glede moči in pravice organizacije. Ker s tem se bo izboljšaval položaj vojnih žrtev, organiziranih vojnih žrtev. To povdarjamo, ker članarina 1 Din mesečno, z listom »Vojni Invalid« 2 Din mesečno, je tako neznatna »požrtvovalnost« in »žrtev« posameznega člana, da ne vzdrži nobene kritike. In kdor se tega »ne zmore« to se pravi »noče«, ta naj v naših vrstah ne išče zaščite in pomoči. In vsak funkcionar organizacije naše, mora to vedeti in se tega zavedati in se tega držati. Kajti le na tak način zgrajena, zboljšana, reorganizirana ali kakor pač se hočete imenovati tako stališče, organizacija, je moč in zmora nekaj ustvariti in doseči.

Funkcionarji oblastnega in krajevnih odborov morajo biti povsod in pri vsaki priliki sposobni zgrabiti položaj in razmere na pravem mestu. Požrtvovalnost, da tako imenujem delovanje funkcionarja, ki se ne izgovarja z vsem mogočim, ko treba na sejo, ko treba intervenirati, ko treba organizacijsko kaj narediti, nego zaviha rokave in svoj prosti čas žrtvuje organizaciji, skupnosti, žrtvam svetovne vojne, je tisti vir, ki rodi bogate sadove. Ako ni tega, ali če se ustrašijo vsakovrstnih, tudi vsakdanjih zaprek, potem ni mogoče ničesar trdnega postaviti.

To se mi je zdelo potrebno, da povem sedaj, ko se šestega aprila sestanemo na občnem zboru, ko stopimo pred zadačo, da rešujemo važno točko našega »Udruženja«.

Prepričan sem, da naše delo ne bo brez sadu. Vem, da bomo stopili kakor eden, da se naše Udruženje« še utrdi, da dobi še večjo veljavo, da se uzakonijo pravila »Udruženja«, ki bodo »Udruženju« dala moč za uspešnejše delovanje in za izboljšanje razmer vojnih žrtev.

Zato pozdravljeni vsi, šestega aprila v Mariboru.

Vojni invalid, zastopnik organiziranih vojnih žrtev na občnem zboru 6. aprila 1930.

Navodila za potovanje na Oblastni občni zbor.

Občnega zbora naj se udeleže pred vsem delegati, lahko pa tudi drugi člani in članice. Apeliramo na to, da bodo delegati polnoštevilno zastopali, ker mislijo od nekaterih bolj oddaljenih Krajevnih odborov ostati doma. Ako so delegati zadržani, naj pridejo izvoljeni namestniki. One organizacije, ki letos še niso imele občnih zborov, naj pošljejo stare delegate ali namestnike.

Noben delegat naj ne pozabi pooblastila.

Dovoljena je olajšava pri vožnji. Olajšava velja za delegate in tudi za drugo članstvo, ki bi se hotelo občnega zbora udeležiti. Po novem pravilniku za vozne olajšave nimajo društva več polovične vožnje za tja in nazaj, temveč samo za nazaj. To vozno olajšavo imamo dovoljeno za naš občni zbor.

Napravili smo tiskovine po predpisanih obrazcih, ki jih je potrdila Direkcija državnih železnic v Ljubljani.

Vsakemu Krajevnomu odboru smo poslali nekaj takih tiskovin. Delegati naj jih izpolnijo in vsak po en komad uporabi, ako nima že drugače znižane vožnje. Članstvo, ki bi rado potovalo na občni zbor v Maribor, pa naj se zgleda pri svojih Krajevnih odborih, da dobi take tiskovine. Opozorjamo, da se na občnem zboru ne bodo izdajale, ker je treba tiskovino, ki velja kot izkaznica, žigosati že ob odhodu pri postajni blagajni.

Vsak mora vpisati v tiskovino priimek, ime, bivališče in se na prostoru, ki je zato določen, lastnoročno podpisati. Tiskovina velja potem kot izkaznica pri vožnji in naj vsak pazi na to, da jo da pred odhodom na postaji žigosati. Kupiti mora za tja celo karto. Za nazaj pa dobi potem v Mariboru polovično karto. Vozna olajšava je torej le za eno četrtino.

Vsak pa naj ima s seboj radi eventualnega izkazila še svojo člansko knjižico. Delegati morajo prispeti v Maribor v soboto dne 5. aprila t. l. do 7. ure zvečer, članstvo pa lahko v nedeljo zjutraj.

Točno ob 19. naj se začne delegatska anketa, da bo prej gotova. Delegati naj pridejo pravočasno, da bomo točno začeli.

Drugi dan, 6. aprila t. l. se začne občni zbor tudi točno ob 8. uri, da bodo lahko oddaljeni delegati radi železniških zvez že opoldne odpotovali, ker se sicer odstranjujejo pred potekom občnega zbora.

Prenočišča se rezervirajo samo za one delegate, ki to izrecno naroče, sicer bi morali rezervirane in mogoče nezasedene sobe vseeno plačati. Kdor ne naroči do 3. aprila t. l. Oblastnemu odboru, do 4. aprila t. l. pa direktno Krajevnomu odboru prenočišča, naj si ga preskrbi sam. Kakor že omenjeno v razpisu, povrne Oblastni odbor samo dijete, vožnjo in prenočišča pa trpe sami Krajevni odbori. Na ta način ne bo treba predlagati nobenih potnih računov, temveč bodo delegati potrdili skupno prejem dijet. Potne račune pa bodo dali svojim odborom. Debate na anketi in občnem zboru naj bodo stvarne, ne preveč detailne za slučaje posameznih oseb in naj delegati svoje referate že prej predvidijo. Dostavljamo še, da je odhod delegatov iz Ljubljane skupno dne 5. aprila t. l. ob 12. uri 20 min. Snidemo se na kolodvoru z Gorenjci. Notranjci in Dolenjci in bomo najbrž rezervirali skupni vagon. Tovariši iz posavske doline in naprej po Štajerski, naj na kolodvorih pogledajo, ako se vozi skupina, ali pa vprašajo sprevodnika.

Naši predlogi, ki so bili stavljeni.

Ker se vedno pripravljajo novi zakoni in slišimo, da se vsakovrstne organizacije bore za doseg svojih teženj, smo tudi mi napravili v zadnjem času nekaj svojih važnih predlogov. Invalidsko vprašanje posega v različne panoge javnega življenja, zato smo povsod precej zainteresirani. Napravili smo in sporočili na različna važna in merodajna mesta predloge za zaščito vojnih žrtev v državnih službah.

Želimo, da bi dosegli sledeče pravice:

1.) Da bi se invalidom v državni službi priznala dnevničarska in pogodbeniška službena doba, potem ko postanejo aktivni tudi za napredovanje in ne samo pokojnino. Na ta način bi dosegli lahko večja napredovanja.

2.) Da bi se invalidom po gotovi službeni dobi dovolilo iti v pokoj s 50 leti starosti in se jim priznala cela pokojnina.

To utemeljujemo s poprejšnjo onemoglostjo in s tem, da invalidi cel čas državne službe ne dobe invalidskih pokojnin.

3.) Da se invalidom z gotovimi službenimi leti prizna pokojnina tudi če so reducirani brez vzroka, ali vsled invaliditete pred potekom dobe za začetek pokojnine.

4.) Da bi bili invalidi res prvenstveno vpoštevani za službe ako le izpolnjujejo pogoje ne da imajo šele enake pogoje.

Vse te bonitete naj bi veljale v kolikor so mogoče tudi za nazaj.

Na tem mestu apeliramo, da bi se merodajni faktorji zavzeli za zboljšanje invalidskih pravic pri državnih službah.

Med invalidskimi vrstami imamo tudi nekaj notarskih kandidatov, ki se pripravljajo za ta poklic. Kakor že imamo določbo za njihove kolege odvetniške pripravnike, smo tudi za notarske stavili njihove upravičene želje, da bi bili oni, ki so se udeležili minulih vojn za osvoboditev in ujedinjenje, pa so dovršili pravne nauke in izpolnjujejo predpisane pogoje in prakso prvenstveno vpoštevani za podelitev notarskih mest.

Nadejamo se, da bodo tudi te upravičene želje naših tovarišev vpoštevane ker je treba misliti na to, da so zgubili v vojni mnogo časa in sploh jim že obstoječi zakoni dajejo prvenstvo za take službe, ki so sploh državne.

Občni zbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru,

kateri se je vršil v nedeljo, dne 16. marca 1930 v dvorani Zadrugne gospodarske banke, je bil v lepem številu obiskan. Otvoril ga je predsednik kapetan tov. Geč, vodil pa ga je tov. Belle in za zapisnikarja je bil določen poročnik invalid tov. Opelka.

Uvodoma je pozdravil tov. Geč zastopnika Udruženja rezervnih oficirjev v Mariboru, zastopnika policijskega komisarijata in drugo občinstvo, ki je prisostvovalo in poslušalo žalosten položaj vojnih žrtev. Obširno je tov. Geč obrazložil žalosten položaj vseh prizadetih ter jih potolažil, da to, kar so prejeli od svojih sodišč ni merodajno, ampak ono bo merodajno, kar bodo prejeli od višjega divizijskega sodišča v Ljubljani. To sodišče bo v doglednem času dalo vsem žrtvam materijalno in finančno zadoščenje v obliki priznanja na prejemke invalidnine tudi po sedanjem novem invalidskem zakonu.

Nadalje poroča tov. Geč, da ima čast zahvaliti se oblastu, da je šlo Udruženju vojnih invalidov na roko, ko je zaprosilo ene ali druge pomoči, odnosno pospešilo razne stvari v prid vojnih žrtev. Zahvaliti se moram mestni občini mariborski javno za naklonitev podpore Din 6000.—, ker je imela dosedaj vsako leto v proračunu primerno vsoto za podporo najrevnejšim članom tega Udruženja s prošnjo tudi za bodočo naklonjenost in socialno umevanje.

Spomnil se je tudi umrlih članov, med njimi tekom leta preminulih Hostnikarja Andreja, Kneza Josipa, Pisnik Karla in Gselmana Ivana. Vsi so bili redni člani, zapustili so veččlanske družine. Navzoči so zaklicali trikrat »Slava!«.

Končno apelira na članstvo, da naj ne zapušča udruženja ampak vsak sleherni naj redno plačuje članarino, ki znaša letno z našim glasilom vred Din 24.—. Ako bo spolnjevalo članstvo dolžnosti napram Udruženju, bo tudi Udruženje v isti meri delalo za interes vseh članov. Zato bodite tudi v naprej zvesti tovariši našega prepotrebnege Udruženja vojnih invalidov.

Nato je dal tajnik tov. Pravdič obširno poročilo o administraciji in sicer je bilo v letu 1929 izvanredno mnogo posla v pisarni, radi

prijav. Eksebitna knjiga izkazuje 1750 števil. Med temi je bilo mnogo intervencij, informacij in pojasnil naslovljenih na Oblastni odbor v Ljubljani, kateri nam je bil zmiraj na mestu in naklonjen, tako da se moramo javno zahvaliti Oblastnemu odboru za njegovo sodelovanje in pomoč. Krajevni odbor je imel 8 rednih sej, katere je skliceval predsednik le radi važnih sklepov v eni ali drugi zadevi.

Aktivnega članstva ima Krajevni odbor 724. Med temi 511 vojni invalidov in 213 vdov ter je članstvo od 1. 1. do 31. 12. 1929 narastlo za 243 in sicer 147 vojni invalidov in 96 vdov.

Najbolj naporne uradne ure so bile od septembra do decembra radi prijav. Vse se je v prid članom do zakonskega roka potom tajništva izvršilo, tako, da niti ena prijava ni izostala. S tem se je ustreglo vse, ki so iskali pomoči.

Tov. Tratnik je nato podal blagajniško poročilo, ki je pokazalo mnogo delavnosti v Udruženju, posebno o priliki tumbolske prireditve. Podpor je bilo izplačanih Din 7005.— Posojil Din 4000.— katera pa so povečini že vrnjena.

Predsednik nadzornega odbora tov. Sitter je izjavil, da je knjige in račune pregledal ter našel vse v najlepšem redu in zato je članstvo priznalo odboru absolutorij s pohvalo.

Predsednik je članstvu tudi predložil in prečital proračun za leto 1930, katerega je občni zbor soglasno odobril.

Po poročilu upravnega in nadzornega odbora se je zglasil k besedi tov. Horvat, kateri

v temperamentnem govoru obrazloži žalostno sliko invalidskega stanja, posebno njegovega, ki je popolnoma pohabljen in že od oktobra 1929 ne dobiva nobene invalidnine, kar je med zborovalci napravilo več glasnih klicev.

Nato so bile volitve. Po odmoru petih minut je bila sestavljena lista ter izvoljen stari odbor z majhnimi spremembami in sicer za predsednika Geč Franjo ter ostali odbor Golež Anton, Pravič Martin, Tratnik Drago, Belle Franjo, Kolarič Josip, Strohmaier Ludvik in Veršič Jožef vsi v upravni odbor.

Za nadzorni odbor: Sitter Jakob, Opelka Ignac, Komelj Alojz, Tovornik Leopold in Baumkirchner Štefan.

Za delegata Geč Franjo in Golež Anton.

Tov. Geč je izjavil, da se zahvaljuje za ponovno zaupanje kot predsednik in prosi od članov malo več uvidevnosti in sopodpore, da naši načrti še niso izvršeni, zato vsi skupaj na delo.

Končno predlaga tov. Geč, da se pošlje brzojavka na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. sledeče vsebine:

Invalidi in vdove zbrani na svojem rednem občnem zboru dne 16. t. m. v Mariboru pošljajo svojemu kralju izraze najgloblje udanosti in zvestobe.

Predlog je bil z burnim aplavzom in živijo klici soglasno sprejet.

Nato je zaključil tov. Belle ob 12. uri občni zbor in se zahvalil za udeležbo in lep in miren potek občnega zbora.

Naše gibanje.

Krajevni odbor Trbovlje opominja svoje članstvo, da takoj poravnava članarino tajniku tov. Kokalju ne pa drugim odbornikom ali članom, ker je treba potem okoli pobirati. Tudi naj člani dvignejo svoje knjižice za vožnjo ker jih tajnik ne more dostavljati.

Iz Kamnika. Odbor je ustanovil svoj dramski odsek iz invalidov naklonjenih igralcev. Vaje so v prostorih g. Vidmarja, ki nam je dal lokal brezplačno na razpolago in za kar se mu iskreno zahvaljujemo. V nedeljo 23. III. t. l. smo vprizorili v dvorani g. Vodeta v Komendi igro »Družinska sreča«, ki je prav dobro uspela. Zahvala gre pred vsem igralcem, ki so prav mojstrsko dovršili svoje vloge. Zahvalimo se g. Vodetu za opetovano brezplačno prepustitev dvorane. Tudi občinstvu hvala, da tako lepo poseča naše predstave v Komendi samo to moramo kritizirati, da izmed naših članov in članic ni navadno nobenega.

Krajevni odbor v Ptuj naznanja vsem svojim članom in članicam, da se bo dobila vsake vrste moka po najnižjih cenah v menjalnici grofa R. Orssich-a, Ptuj, Srbski trg 6 proti takojšnjemu plačilu, na nakaznice, katere se bodo dobile v naši pisarni. Nakaznice za moko se bodo izdajale le onim članom in članicam, ki redno plačujejo članarino in naročnino za list V. I. Nakaznice pričnemo izdajati takoj in bodo trajale do preklica. Vsak član ali članica mora prinesiti seboj člansko knjižico, da se bo legitimiral, sicer se mu nakaznica ne bo izdala. Člane in članice, ki so plačali članarino za lansko leto s položnicami po pošti, pozivamo, da pridejo po članske markice. Toliko na znanje in ravnanje. — Odbor.

V Polzeli se je vršil letošnji občni zbor dne 23. februarja t. l. v prostorih g. Cizeja. Navzoč je bil tudi delegat tov. Juvan iz Ljubljane, ki so ga postavili za vodstvo občnega zbora. Tov. Jelen je podal poročilo uprave. Dopisov je bilo 150, vršile so se 3 seje, prijav je bilo okoli 40. Sledilo je blagajniško poročilo. Tov. Uratnik je izjavil, da je bilo poslovanje v redu, zato je bil sprejet absolutorij. Ostal je stari odbor, tov.: Satler, Plaskan, Jelen, Perger, Šoštar, namestniki: Verdev, Gorič, Peternel. Nadzorni odbor: tov. Uratnik, Škafar in vdova Jelen, nam. Terglav in vdova Vrabčič. Poverjenik za zgornjo sav. dolino tov. Poznič, nam. Jerina. — Tov. Juvan je poročal o pokojninah, odkupninah, protezni delavnici, zdravljenju, plugih, o draginskih dokladah zaostalih pokojninah, o vožnjah in našem listu. — Na to je bilo med članstvo razdeljenih 50 parov nogavic, ki jih je podaril g. ravnatelj pletilne tovarne in še 30 parov, katere je kupil Krajevni odbor. Občni zbor je izrazil g. ravnatelju veliko zahvalo z željo, da bi ostal vedno tako naklonjen vojnim žrtvam. — Delegat je dajal razna pojasnila na vprašanja.

Letošnji občni zbor v Radovljici je bil dne 2. marca t. l. pri Koku na Predtrgu. Otvoril ga je predsednik tov. Golmajer, vodil pa delegat iz Ljubljane, g. Štefe. Poročilo uprave beleži, da ima organizacija 53 rednih članov in članic in temu primerno premoženje. Tajnik tov. Šušteršič ni bil navzoč; pri sprejetju absolutorija se je zahtevalo, da izroči vse stvari, ki jih še hrani. Novi odbor tvorijo tov.: Kajdiš, Haberle, Požar, Anderle, nadz. odbor tov. Jaklič, Vrhunc in Markelj. — Tov. Štefe je poročal o različnih zadevah, na kar je bil občni zbor zaključen.

Šoštani. Krajevni odbor je imel občni zbor dne 2. marca t. l. ob pol 11. uri dopoldne. Bilo je nad polovico članov in članic. Otvoril ga je tov. Aram, na to pa oddal predsedstvo navzočemu delegatu tov. Tomcu iz Ljubljane, katerega je članstvo z veseljem sprejelo. Predsednik tov. Skornšek je kratko poročal o delovanju, na to pa je celo delo natančneje obrazložil tov. Aram. Bilo je veliko dela, odposlanih je bilo 145 prošelj, poleg njih pa veliko prijav. Za prijave je bilo dosti posredovanj za listine in treba je bilo poduka. V blagajno ni prišlo razun članarine ničesar drugega. Priporočal je, da organizacija v bodoče dela na tem, da bodo tudi drugačni dohodki. — Za nadzorni odbor sta poročala tov. Gorišek in Oštir, da je bilo poslovanje v popolnem skladu in redu. Na to je bil podan absolutorij. Delegat tov. Tomc je v lepem govoru obrazložil pomen organizacije z ozirom na zboljšanje našega položaja. Ne smemo obupati, temveč bodimo vztrajni, pa bomo še marsikaj dosegli in popravili. Na to je obrazložil posamezne zadeve našega vprašanja. — Članstvo je predložilo novo listo odbora, ki je bil soglasno izvoljen. V njem so tov. Lichteneker, Aram, Skornšek, Stojan, Vošnjak, nam. Gorsek, Razbornik, Gorogranc, nadzorni odbor tov. Plešnik, Oštir in Ožir, nam. Dermol in Kranjc. Pri slučajnostih je bilo stavljenih več vprašanj.

Iz zapisnika občnega zbora v Šmarju pri Jelšah. Mesto predsednika je otvoril dne 2. marca t. l. ob 10. uri tov. Petruša dobro obiskani občni zbor Krajevne organizacije. Predstavil je delegata Oblastnega odbora tov. Juvana in pozdravil kot gosta tajnika celjske Kr. organizacije, tov. Kovača. Tov. Kovač je bil določen potem za vodstvo občnega zbora. — Tov. Petruša je podal obširno poročilo v imenu odbora. Organiziranih je 104 invalidov in 21 vdov. Pisarna je imela mnogo posla s prijavi, pa tudi drugimi prošnjami. Bilo je tudi dosti osebnih intervencij. Tudi blagajniško poročilo je bilo zadovoljivo, posebno glede plačanja članarine. Od članov ni bilo nobenih pripomb in ko je tov. Plavčak podal izjavo v imenu nadzornega odbora, je bil podan soglasni absolutorij. Na to je bil izvoljen odbor in sicer tov. Čanžek, Petruša, Pevec, Kojterer in vdova Anderluh, nam. Klevže, Pisanec, Jazbec, nadzorni odbor tov. Peperko, Plavčak in Grmek, nam. Vrbovšek Fran in Ivan. — Delegat tov. Juvan je podal dolgo poročilo v raznih zadevah ter pojasnjeval različna vprašanja. — Tudi tov. Kovač je obrazložil mnenje glede vpoštevanja davčnega cenzusa. — Na to je bil zaključen dobro uspeli občni zbor.

Podatki iz občnega zbora v Moravčah. Letošnji občni zbor tukajšnjega Krajevne odbora je bil zelo dobro obiskani, posebno oddaljenim vsa čast, ki so prišli po 4 ure daleč peš, da se udeležijo občnega zbora. Tov. Koželj je otvoril občni zbor točno ob 11. uri v osnovni šoli, pozdravil navzoče članstvo in delegata Osred. odbora, tov. Juvana. Na to se je prečital zapisnik zadnjega občnega zbora. Ker je bil minulo leto naš tajnik prestavljen v novo službo v Kamnik, je podal vsa poročila predsednik sam. Dela je bilo v preteklem letu veliko s prijavi. Prijavili so se prav vsi, reduciranih je bilo eno tretjino, ako ne več. List V. I. je bil to leto dobro razširjen med nami, samo s plačilom gre bolj počasi, dregati se mora zmiraj, pa

le gre. Podpor so dobili člani 710 Din. Gotovine je bilo v blagajni koncem leta 911 Din, skupna vrednost z blagom 1601 Din. Ko je prišlo do volitev odbora se je oglašil k besedi tov. Končar in predlagal, naj ostane stari odbor, kar je bilo soglasno sprejeto. Odbor je sledeči: Koželj Franc predsednik, Lovrač Ivan podpredsednik, Ivan Vidregar tajnik in blagajnik. Odborniki: Franc Sinkovec, Požar, Krušnik, M. Cerar, V. Cerar, Barlič in Iv. Koprivšek. Delegat O. O. je na široko obrazložil pomen našega časopisa »Vojni invalid«. Prečitala se je okrožnica opr. št. 251. Na koncu občnega zbora je dajal delegat pojasnila na razna vprašanja. Ob pol 17. uri zaključil predsednik občni zbor.

Občni zbor v Konjicah se je vršil 9. marca t. l. ter je bil precej povoljno obiskani. Člane je zanimal položaj po sedanjem invalidskem zakonu. Poročila odbora so bila kratka. Pač pa je delegat oblastnega odbora tov. Juvan poročal obširno o vseh zadevah, ki so zanimale navzoče iz invalidskega vprašanja. Pojasnjeval je tudi želje posameznikom tako, da je bilo članstvo popolnoma zadovoljno s podatki. Izvoljen je bil odbor in sicer tov.: Višner, Podlunšek, Mašera, Mesarič, Oder, nam. Čander in Gosak, nadzorni odbor: Wegmacher, Gril in Košir namestnici Gošnik in Rušnik.

Ormož. Ker se volitve na občnem zboru dne 23. marca t. l. niso mogle končati, smo se sporazumeli, da se vrši ponovno zborovanje dne 13. aprila ob pol 9. uri in se nadejamo, da ne bo nihče manjkal. Treba je tudi, da pride vsak zamudnik plačati članarino in list.

Krajevni odbor v Mariboru je ugotovil, da mnogi člani in članice ne prejemajo invalidnine po 1. oktobru 1929 in sicer po svoji krivdi, ker še do danes niso predložili finančni direkciji ali Krajevni odboru uverjenja, katerega so prejeli o priliki prijave od tukajšnjega invalidskega sodišča.

Ze več članov je prišlo v pisarno Krajevne odbora vprašati, zakaj da se jim ne izplačuje invalidnine, ker so vendar vse pogoje v smislu invalidskega zakona izpolnili in celo prejeli dva izvoda uverjenja ali potrdila.

Opozarjamo vse člane, kateri posedujejo po dva izvoda uverjenj, da čimprej predložijo en izvod invalidski pisarni ali pa direktno finančni direkciji v Ljubljano, ker dokler finančna direkcija nima uverjenja kot nalog za nadaljno nakazilo invalidnine, dotlej ne more znati, da je invalid upravičen tudi po 1. oktobru 1929 prejemati invalidnino.

Graje vredno je, da mnogi člani, kljub temu, da redno prejemajo naše glasilo, lista niti pogledajo ali kvečjemu le površno. Bilo je jasno in točno razglašeno in pojasnjeno, kaj imajo člani storiti po prevedbi ali prijavi.

Tovariši in tovarišice, dajte Vašemu glasilu malo več pažnje in interesa, saj je vendar list naše edino informativno sredstvo!

Ukinitve uradovanja ob nedeljah in praznikih. Krajevni odbor Udruženja vojni invalidov v Mariboru sporoča vsem svojim članom, da so od 1. aprila 1930 naprej uradne ure samo ob delavnikih in sicer vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9. do 11. ure dopoldne na Rotovškem trgu 1 pritičje, v poslopu mestnega magistrata. — Spremembo smo morali napraviti na željo in v sporazumu z društvom stanovanjskih najemnikov in Zadrugo državnih uslužbencev, s katerimi ima Krajevni odbor skupno prostore ali pisarno. V slučaju nujnosti izven zgoraj navedenih uradnih ur, pa je članom tajnik tov. Pravič na razpolago v njegovem privatnem stanovanju, Slomškov trg 14.

Zagorje. Iz zdravstvenih ozirov je moral tajnik Krajevne odbora tov. Valent Joško začasno odložiti svoje posle. Da bo organizacija naprej poslovala in pisarna mogla naprej članom izdelovati potrebne vloge je potrebno, da se pri tov. Valentu zgleda kdo drugi od odbora, da bo prevzel tajniške posle. Ako ne bo mogel ali hotel nihče od odbora prevzeti, zato naj se prijavi tudi invalidski sinovi ali hčere, ki so zmogljivi toliko pisarniških del. Tajnik prejema nekoliko honorarja. Pobriganje se, ker se bo morala drugače Krajevna organizacija ukiniti.

Udruž. voj. inv. kraj. odbor v Kranju naproša člane in članice, da poravnajo članarino in naročnino za list za leto 1930 najkasneje do sredine aprila, ker se jim bo sicer časopis ustavil.

Zapisnike občnih zborov naj pošljejo vse one organizacije, ki tega še niso storile. Potrebno jih bomo pri verifikaciji na oblastnem občnem zboru. Lahko jih prinesejo delegati tudi s seboj.

Zavarujte se pri Ljudski samopomoči, ki plača po smrti vsakega člana zavarovalno vsoto. Ne potrebno je povdarjati kako prav pride pomoč ravno ob času smrti ko nima žena ali družina nobenih sredstev. Pogoji so lahko sprejemljivi, zato naj se vsak obrne na poverjenika Stankota Tomca, tajnika Oblastnega odbora U. V. I. v Ljubljani.

Trafike se nameravajo ustanoviti: 1.) v Ljubljani, Cesta v Rožno dolino št. 36 in 2.) v Vodmatu (občina Moste pri Ljubljani), Val. Vod-

nikova- ul. št. 15. Po invalidskem zakonu zaščiteni osebe, ki se za te trafike zanimajo, naj se radi informacij zglasijo pri Krajev. odboru UVI v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica, soba 3, do 8. aprila 1930.

Licitacije vojaških kantin. V listu »Vojni invalid« št. 6 z dne 22. III. t. l. je bil objavljen članek o licitaciji kantine v mariborski garniziji. — Tak način oddaje kantin se smatra neugoden za invalide in sicer zato, ker licitacija sama na sebi pomeni konkurenčni boj med dražitelji, ki končnemu zdražitelju navijejo večje izdatke in s tem je slednjemu obstoj bolj otežkočen, zlasti še, ker velja zakup samo za leto dni.

Invalidi prosijo za kantine le radi tega, da si ustanove povoljšajo eksistenco, to je, s čim manjšimi izdatki, ker taki prosilci ne zmorejo velikih finančnih bremen, ker so siromašni, večinoma pa tudi oženjeni z več člani družine. Člen 27. invalidskega zakona se tudi glasi, da se kantine invalidom podeljujejo.

Torej želeli je, da se vrši oddaja kantin tako, kakor doslej t. j. potom samega razpisa in za tri letno dobo.

Občna zbora se vršita:

dne 13. aprila 1930 ob pol 9. uri članski sestanek in ponovni občni zbor v Ormožu v društvenih prostorih:

dne 20. aprila 1930 je občni zbor v Brežicah v prostorih gostilne Grobušek ob 10. uri.

Dne 13. aprila 1930 je občni zbor v Guštanj in sicer v gostilni Kristan v Farni vasi pri Prevaljah. Nameravan je bil že pretekli meec toda se ni mogel vršiti, ker ni bil objavljen v listu. Članstvo pa ne posebej povabljen. Opozorjamo članstvo, da ne pozabi in se polnoštevilno udeleži.

Za svojo vzame vojni invalid eno deklico staro od 7 do 12 let, ki mora biti pridna in po-

štena. Ponudbe na ime Mlatkovič Ivan, trafikant, Zagorje ob Savi.

One organizacije, ki še niso, morajo čimprej sklicati svoje občne zборе. To ne gre, da po nevolji odbornikov članstvo ne pride do sestanka in svojega izraza. Vsak občni zbor naj se prijavi Oblastnemu odboru in pošlje zapisnik. V kratkem dobi Udruženje nova pravila in treba bo organizacije na novo vpostaviti ali pa likvidirati.

Naslednji trafiki sta razpisani: Moserja Alberta v Radečah z letnim bruto dobičkom 6365 Din v Rečici, okraj Laško pa nova z letnim dobičkom 1000 Din.

Tov. invalidi, ki se za te trafike zanimajo, naj pošljejo svoje prošnje do 5. IV. t. l. Krajev. odboru U. V. I. v Celju.

TRDOVRATEN SAMOMORILEC

Po drugi uri dne 17. 3. t. l. jutraj na državnem mostu v Mariboru. Od Glavnega trga sem je primahal v smeri proti Kralja Petra trgu brezposelni Valentin J., znan mariborski invalid. Pri mostišču pred Veliko kavarano je zgrabil denarnico iz notranjega žepa ter jo zaglal proti mostu. Nato jo je naglih korakov ubral proti sredini mosta, dvignil bergljio preko ograje ter se nato nanjo vzpel z desno nogo. Stražnik ter nekateri pasantje so že prej postali pozorni na njegovo obnašanje; v poslednjem trenutku so preprečili skok v Dravo ter ga odvedli preko mosta na Kralja Petra trg. Niso se dobro vrnili tostran mosta, ko so zapazili, kako se je na drugem koncu mosta ponovil omenjeni poizkus. Valentin se zopet pomiril ter ga odvedli preko trga. Zdelo se je, da si je premislil. Čez nekoliko časa pa je opazil stražnik, kako se je iz Ruške ceste sem pojavil Valentin J., usmerjajoč korake naravnost proti Dravnemu bregu. Toda tudi tretji poizkus trdovratnika se ni posrečil. Stražnik je poučno obupanca, ki je neprestano jokal, spravil domov.

Vabilo.

Vzajemna pomoč, posojilna in gospodarska zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani vabi na

V. redni občni zbor,

ki se vrši v nedeljo, dne 4. maja 1930 ob 10. uri dopoldne v zadruginih prostorih Št. Peterska vojašnica, soba 49-I.

Dnevni red:

- 1.) Otvoritev.
- 1.) Čitanje in odobritev zapisnika IV. rednega občnega zbora.
- 3.) Poročilo uprave.

4.) Poročilo nadzorstva.

5.) Odobritev rač. zaključka za poslovno leto 1929.

6.) Čitanje revizijskega poročila.

7.) Podelitev absolutorija.

8.) Dopolnilna volitev novega člana uprave.

9.) Slučajnosti.

Opomba: Ako bi občni zbor radi premale udeležbe članov ne bil sklepčen ob določeni uri, se vrši isti pol ure pozneje z istim dnevnim redom ne glede na višino navzočih zadrugnikov.

Vzajemna pomoč

posojilna in gospodarska zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z.

Račun bilance

„Vzajemne pomoči“ pos. in gospodarske zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani za čas od 1. januarja do 31. decembra 1929.

Aktiva.			Pasiva.		
	Din	p		Din	p
Blagajna	781	45	Kavcija	22.430	—
Denarni zavodi	131.662	25	Deleži članov	36.900	—
Posojila	588.933	25	Rezervni sklad	48.821	73
Razno, deleži	1.000	—	Ustanovni fond	404.818	68
Efekti	1.748	—	Narodni inv. fond	120.000	—
Inventar	1.058	15	Centr. inv. zadruga	62.500	—
Tekoči računi	942	70	Prehodne obresti	2.538	13
Zaostale obresti posojil	2.334	15	Dobiček	30.451	41
	728.459	95		728.459	95

Račun zgube in dobička

„Vzajemne pomoči“ pos. in gospodarske zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani za čas od 1. januarja do 31. decembra 1929.

Izguba.			Dobiček.		
	Din	p		Din	p
20% odpis inventarja	264	53	Obresti od posojil plač.	31.257	80
Odpis blaga	800	16	„ „ naloženega de-		
Upravni stroški	18.980	—	narja	16.922	85
Vrnjene in plačane %	3.113	38	Zaostale obresti za l. 1929	2.334	15
V letu 1928 zaostale %	1.002	57	Kurzna razlika	348	—
Prehodne obresti	2.538	13	Upravni prispevki	6.287	38
Dobiček	30.451	41			
	57.150	18		57.150	18

UPRAVA:

Osana Miroslav, l. r.
Bajželj Jernej, l. r.

Mirtič Josip, l. r.
Maček Franc, l. r.

NADZORSTVO:

Benedik Miroslav, l. r.
Tome Stanko, l. r.
Vuk Ivo, l. r.

Sernec Miha, l. r.
Rus Zdravko, l. r.
Golež Anton, l. r.

Hribar Karol, l. r.

Nekaj pripomb k bilanci zadruga Vzajemne pomoči.

Zelo koristna in potrebna ustanova poleg udruženja je naša zadruga. Dozdaj nismo prinašali v našem glasilu njenih letnih obračunov in poročil, vsekako pa je za boljši razvoj zadruga in njeno vsestransko podpiranje koristno, da nudi-

mo članstvu tudi na tem gospodarskem polju vsestranski vpogled. Na ta način bo tudi članstvo podprlo in povečalo to našo gospodarsko važno napravo.

Iz objavljene bilance boste posneli gospodarski pomen in koristi, ki smo jih nudili članstvu z našo zadrugo.

Bistvo zadruga je koristiti čim večjemu številu njenih članov, sodelavcev, ki so njeni solast-

niki in istočasno podjetniki. Poleg gospodarstva vrši zadruga važno socialno funkcijo in je velikega etičnega pomena ker vzgaja svoje ljudi k dobremu in koristnemu gospodarstvu in napredku. Zadruga ima predviden kredit, štedenje, obrat in konzum. Žal, da se zadnji trije nameni ne morejo v polni meri uresničiti tako, kot si nekateri zadrugniki želijo. Vojne žrtve smo organizirane, toda organizacija je še nepopolna, predvsem nezadostna na gospodarskem polju. Baš zato prihajamo na dan s svojimi poročili, ki naj bodo ob enem apel k izboljšanju, napredku in skupnemu delu.

Ne smemo imeti samo stremjenja za izkoriščanjem, kot je to pri socialno slabo stoječih vojnih žrtvah običajno, gledati moramo tudi, da nekaj napravimo in pridobimo, odkoder bomo potem lažje nudili. Vse to ima namen naša zadruga.

Kaj moramo toraj storiti? Prvič štediti. Vložiti svoje prihranjene zneske v posojilnico naše zadruga. Nabere se kapital, se obrestuje in poveča in z njim se more kaj začeti in napraviti. Vložen kapital pomaga tudi drugim, slabostječim in napravlja v obče ceneni kredit.

Toda do danes zadruga nima hranilnih vlog. V prvi vrsti bi pričakovali, da bodo vložili naši odbori udruženja svoje prihranke v zadrugo, potem pa tudi članstvo. S tem bi napravili velik gmotni korak naprej naši zadrugi.

To je prva podlaga. Iz te pa se lahko razvijata konzum in obrt. Nabavljala bi lahko različno blago in ga odvajala članstvu po ceni. Otvarjala bi lahko delavnice, podjetja in podpirala samostojne obrtnike.

Za vse to mora biti članstvo vzgojeno in utrjeno. Rabimo delavcev, resnih in smotrenih, da bodo pomagali uresničiti te ideje. Zadrugni pomen in smisel je skupno sodelovanje. Kar eden ne zmore, zmoreta dva, trije, sto itd.

Vzajemno podpiranje, jamstvo in delo zidajo gradove. Pregovor pravi: »Od zrna do zrna pogača, od kamna do kamna palača!«

Zadrugno gibanje je izobrazba človeštva, ki omiljuje socialno stališče in človeško životarenje. Na skupni podlagi se odstranjujejo sebičnosti, pohlepnosti in izkoriščanja. Vse to pa pospešuje tudi medsebojno prijateljstvo.

Zadrugni cilj je: Služiti obćim koristim, ne razdvajati temveč združiti moči, delati, vzgojevati in se okrepiti.

S temi besedami bomo stopili v bodoče društveno in zadrugno leto z željo, da bi res tudi zalegle!

Razne novice in beležke.

ARMADE SVETA.

Razorožitvena konferenca razpravlja že dolge tedne. Da vidimo kako izgleda oborožena moč enih in drugih velesil, priobčujemo tukaj pregled.

Največ vojaštva pod orožjem ima **sovjetska Rusija**, ki šteje 153 in pol milijona prebivalcev, od katerih jih služi pod orožjem 1 mil. 200.000, to je 0.15%. V preteklem letu so znašali izdatki za vojaštvo 1.182.616.000 rubljev, t. j. 10% skupnih državnih izdatkov.

Francija ima 41 milijonov prebivalcev, od katerih je 1.2% vojakov = 655.700 mož. Stroški so znašali leta 1929. za armado na suhem 16.800 milijonov dinarjev, za zračno brodoge 4592 milijonov dinarjev, skupaj 21.392 milijonov dinarjev ali 18.9% skupnih državnih izdatkov. **Italija:** 42 milijonov prebivalcev, 638.300 vojakov (0.77%). Stroški za vojsko na suhem 8333 mil. dinarjev, za zrakoplovstvo 2144 mil. dinarjev, skupaj 10.477 mil. dinarjev ali 21.2% vseh državnih izdatkov.

Nemčija s 63 milijoni prebivalstva ima prostovoljno armado 100.000 mož (0.15%), ki je stala v preteklem letu 6.615 mil. dinarjev. Nemška armada sestoji iz sedmih pehotnih in treh konjeniških divizij, 63 pešpolkov, 79 eskadronov, 72 baterij, 14 pionirskih in 14 izvidnih stotnij. Armada ima 1134 lahkih in 792 težkih strojin, 288 lahkih in 22 težkih topov; letala nima nobenega.

Anglija brez kolonij šteje 45.6 milijonov prebivalcev in 326.100 vojakov (186.100 mož redne vojske in 140.000 prostovoljnih milicarjev), t. j. 0.8% prebivalstva. Stroški so leta 1929. znašali 11.581 mil. dinarjev za armado na suhem in 4641 mil. dinarjev za zrakoplovstvo, skupaj 16.222 mil. dinarjev ali 14% skupnih državnih izdatkov.

Španija: 22.4 milijonov prebivalcev, 164 tisoč mož vojaštva (0.73). Stroški: 5822 mil. dinarjev ali 24% državnih izdatkov.

Združene države Severne Amerike imajo 120 milijonov prebivalcev in 448.000 mož vojaštva (138.000 mož redne vojske, 190.000 prostovoljne milice in 120.000 mož organiziranih rezerv. Izdatki so leta 1929 znašali 19.943 mil. dinarjev za armado na suhem, 2094 milijonov dinarjev za zračno brodoge, skupaj 22.037 milijonov dinarjev.

Računano po prebivalstvu ima najvišji odstotek vojaštva Francija (1.2), ki ima tudi največje zračno brodoge s 4667 letali.

Največ denarja za svoje armade izdala Poljska in Turčija, namreč 30.92 in 30% celokupnih državnih izdatkov, najmanj pa Nemčija (4.6%).

Največ strojnih pušk ima Francija, namreč 37.000, najmanj pa Avstrija in sicer 420. Največ topov imajo: Združene države Severne Amerike 3000, Francija 2624 (brez trdnjavijskih in obrežnih topov) in Rusija, kjer pa

je število 2800 najbrže prenizko. Najmanj jih ima Avstrija (90).

Belgija ima osem milijonov prebivalcev in 69.163 vojakov. Bolgarija 5.4 milijonov prebivalcev in 32.000 vojakov. Danska 3.4 mil. in 10.900 vojakov. Estonka 1.1 mil. in 17.340. Finska 3.5 mil. in 27.285. Jugoslavija 13 mil. in 144.000. Letonska 1.9 mil. in 19.300. Litva 2.2 in 21.300. Nizozemska 6.8 mil. in 25.000. Norveška 2.7 mil. in 18.000. Avstrija 6.4 mil. in 20.550. Poljska 29.54 mil. in 299.041. Romunija 17.5 mil. in 144.000 (brez orožništva in obmejnih čet). Švedska 6.07 mil. in 33.000. Švica 4.1 mil. in 26.000. Češkoslovaška 14.5 mil. in 140.000. Turčija 13.6 mil. in 16.000. Madjarska 8 mil. prebivalcev in 35.000 vojakov.

Armade sveta — gospodarice sveta!

Kakšno blagostanje bi bilo za ljudstva, če bi se te ogromne vsote porabljele za kulturne in prosvetne namene.

PRIHODNJE LETO VESOLJNI CERKVENI ZBOR.

Proglasil bo versko resnico o Marijinem Vnebovzetju.

Rim, 29. marca. n. V vatikanskih krogih se je danes zagotavljalo, da se je papež odločil sklicati za konec prihodnjega leta ali pa celo že za spomlad prihodnjega leta ekumenski koncil, ki je bil prekinjen l. 1870. ob izbruhu nemško-francoske vojne. Papež pripravlja okoliščino ob koncu svojega jubilejnega leta in v tej okoliščini bo napovedal nameravano sklicanje koncila. Priprave za tak koncil, na katerega bi bilo treba povabiti vse dostojanstvenike katoliške cerkve z vsega sveta, bi seveda zahtevale mnogo časa, posebno ker bi morali nekateri povabljeni napraviti na koncil dolgo potovanje. Zato je pač razumljivo, da se koncil ne more sklicati na kratko dobo in je datum, kakor gori naveden, zelo verjeten. Glavna naloga novega koncila bi bila, kakor znano, proglasitev dogme o Marijinem Vnebovzetju. Jasno pa je, da bi takemu sestanku dostojanstvenikov cerkve z vsega sveta bilo pripisovati tudi velik političen pomen.

IZVAJANJE SPORAZUMA MED CERKVIJO IN DRŽAVO V ITALIJI.

Rim, 29. marca. n. Fašizem je na potu praktičnega sporazuma s katoliško cerkvijo po formalnem aktu sprave napravil nov važen korak. Generalni tajnik fašistične stranke Turatti je vse pokrajinske fašistične zveze instruiral tako, da pripadnost k organizacijam katoliške akcije, ki jih vodi katoliška cerkev, ni nobena ovira za pripadnost k fašistični stranki. »Osservatore Romano« jemlje to odredbo z zadovoljstvom na znanje in vidi s tem odstranjeno zadnjo oviro za končni sporazum med katoliško cerkvijo in fašistično državo.

MADJARSKI KMETJE ZAHTEVAJO VEČ SVOBODE.

Budimpešta, 29. marca. r. Včeraj je bil končan kongres malih posestnikov v Budimpešti. Na kongresu se je razpravljalo o političnem položaju. Sklenjena je bila resolucija, ki je izzvala senzacijo. Od kmetijskega ministra se zahteva, da ukrene resne ukrepe za slučaj, ako se s podaniki radi političnega prepričanja slabo ravna. Zahteva se čistoča javnega življenja in zakon o inkompatibiliteti za člane parlamenta. Zahtevajo se ustavne svoboščine vsaj v toliki meri kakoršne so obstojale 1914. Kongres je zahteval zakon o splošnem in tajnem glasovanju. Madžarsko kmetstvo bo izvajalo vse posledice, v kolikor ne bi vlada izpolnila njihovih želja. Kmetijski minister Mayer je po teh dogodkih izgubil zaupanje madžarske vlade, zato se misli, da bo podal ostavko.

KRUPP IN THYSEN OBTOŽENA VELEIZDAJE.

»Temps« poroča, da je vrhovno državno pravdnistvo v Leipzigu uvedlo preiskavo proti tvrdkam Krupp in Thyssen radi veleizdaje. Obema tvrdkama se očita, da sta dobavljali vojni material prejšnjim sovražnim državam med vojno. Kot priče so bili zaslišani do sedaj profesor katoliške teologije na vseučilišču Freiburg v Breisgauu dr. Keller, dalje profesor Hauser in znani pacifist Otto Lehmann-Russbütt. Otto Lehmann je namreč izdal knjigo z naslovom »Krvava internacionala oboroževalne industrije«. V tej knjigi trdi, da je firma Thyssen med vojno prodala Nizozemski infanterijske ščite po 68 mark, dočim jih je zaračunala nemški vojni upravi po 117 mark. Tvrdki Krupp pa se očita, da je oddala Angliji patent za izdelavo patentnih vžigalnikov. Radi te dobave se je vršil že tudi sodni proces, ki ga je začela tvrdka Krupp proti znani angleški oboroževalni tvrdki Vickers, ki je ponarejala vžigalnike po Kruppovem patentu.

Dalje se trdi, da sta obe tvrdki dobavljali med vojno mnogo opremljenega materiala v Holandijo in Švico, dasi sta morali vedeti, da material lahko pride v sovražniške roke. Nadaljna preiskava bo pokazala, ali so očitki upravičeni. Preiskava je potrebna že zato, da se tvrdki opereta težkega suma.

Zdravstvo.

Oslovski kašelj.

Po slovenski naselbini v Clevelandu je zadnje čase razširjena epidemija oslovskega kašlja (whooping cough). Znano je, da je to nalezljiva bolezen, ki se večinoma prime otrok, odraslih le redkokdaj. Malokdaj se bolezen prime iste osebe dvakrat.

Za otroke izpod dveh let je ta bolezen nevarna, ker ji dostikrat sledi pljučnica. Starejši otroci navadno ozdravijo.

Bolezen lahko razdelimo v tri stadije: prvič je čas katara, ki navadno traja en teden. Kašelj je podoban onemu, ki ga povzroča navaden prehlad ali bronhitis; drugi stadij je doba dušljivega kašlja

(whoop), ki je kaj karakterističen, da je mogoče bolezen doznati tudi nevesčakom. Podoben je nadihu ter povzroča pri otroku pojemanje »sape«, da se dostikrat zdi materi, da bo prenehal vsak čas dihati. Navadno po napadu otrok bljuva. Oči podpljujejo in obraz je zaripljen. Drugi stadij traja tri ali štiri tedne, nakar kašelj ponehne. Otroci pa je še vedno razpoloženi dušljivim napadom zlasti med prehladi.

Dušljivi kašelj bi se dal odpraviti, če bi mogli vsakega bolnika pravočasno izolirati. Sedanja karantena ni posebno uspešna, ker veliko staršev ne kliče zdravnika, da bi pravočasno preprečili prenos bolezni na druge otroke. Ni prav dobro znano, koliko časa je bolezen nalezljiva; prav mogoče je, da se dosti slučajev bolezni razširi od bolnikov, pri katerih je bila karantena dvignjena.

Ko otrok zboli, bi ga morali imeti vsaj en teden izoliranega od ostalih otrok zlasti, ko se pojavijo hudi napadi. Treba ga je imeti na zraku. Ne se bati odprtih oken podnevi in ponoči. Če bolnik nima vročice in drugače ni preslaboten, se sme igrati na

vrtni vrt od drugih otrok. Ne ga nositi v vas k prijateljem, ki imajo majhne otroke. Med napadi, ga je treba seveda vzdigniti in mu pomagati kolikor mogoče. Napadi sami niso smrtno nevarni, vendar so hudo utrudljivi za bolnika in za navzoče.

Navadni sirupi zoper kašelj ne pomagajo. Tudi druga zdravila niso posebno uspešna razen vakcinov zoper oslovski kašelj (Pertussis vaccine). Rabim jih že blizu deset let in sem prepričan, da olajšajo bolezen in jo skrajšajo, da je pač vredno otroke peljati k zdravniku. Navadno vbrizgamo trikrat ali štirikrat, najprej po dve, potem po štiri, osem in šestnajst kapljic, kar ni posebno boleče. Vsakokratno vbrizgavanje bi ne smelo stati več kot dol. 3.00. V nekaterih krajih računajo zdravniki za injekcije pretirane vsote; raditega starši ne kličejo zdravnika.

Veliko otrok ostane po tej bolezni slabotnih in slabokrvnih. Važno je, da se jim dajo kaki preparati, recimo železnata zdravila in pa ribje olje. Solnčna luč je dobro zdravilo med boleznijo in pri okrevanju.

Popravek.

Zadnjič priobčeni »Račun zgube in dobička« ni bil pravilno postavljen in ne soglaš z originalom, zato ga danes objavljamo mesto, da bi popravljali posamezne postavke v celoti kakor se pravilno glasi:

Račun zgube in dobička

Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za čas od 1. januarja 1929 do 31. januarja 1930

Izdatki.	Din	p	Dohodki.	Din	p
1. Plače osebja	47.325	—	1. Članarina	6.310	—
2. Pisarniški stroški	10.031	55	2. Obresti	24.227	55
3. Kurjava in razsvetljava	1.983	95	3. Koncesije	120.916	58
4. Potni stroški	26.470	58	4. Darila	130	—
5. Podpore in list „Vojni invalid“	31.333	50	5. Razni dohodki	2.561	70
6. Odpisi, kino in razni izdatki	49.378	52	6. Saldo	12.520	87
7. Zavarovalni prispevki in davki	143	60			
	166.666	70		166.666	70

Nadzorni odbor:

Novak Jernej, l. r. Jevak Matej, l. r. Maček Fran, l. r.

Upravni odbor:

Tajnik: Tome Stanko, l. r. Blagajnik in knjigovodja: Osana Miroslav, l. r. Predsednik: Štefe Matko, l. r.

Člani:

Benedik Miroslav, l. r. Mirtič Josip, l. r. Juvan Fricko, l. r. Vuk Ivo, l. r.

Proračun

Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za leto 1930.

Dohodki.	Din	p	Izdatki.	Din	p
1. 10% od članarine	6.000	—	I. Osební:		
2. Obresti od glavnice	24.000	—	Plača stalnega osebja:		
3. Koncesije	80.000	—	1. Tajnik (šef pisarne)	Din 18.000.—	
			2. Blag. in knjig.	12.000.—	
			3. Pis. moč	12.000.—	
			4. Sluga	6.000.—	48.000
			II. Materijelni:		
			1. Pis. potrebščine, telefon	Din 10.000.—	
			2. Kurjava	2.500.—	
			3. Boln. blag.	1.000.—	
			4. Potni stroški (samo O. O. in plen. seja)	10.000.—	
			5. Podpore	25.000.—	
			6. Vojni inv.	9.000.—	
			7. Razni izdatki	4.500.—	62.000
	110.000	—		110.000	—

Raznoterosti.

Spoznavanje bolezni po vonju.

Sledeča dva zanimiva slučaja nam kažeta, kako znajo nekateri zdravniki specialisti ugotoviti bolezen po vonju: Dunajski kirurg dr. Hochenegg je šel na lov. Pred njim je hodil gonjač. Naenkrat se zdravnik ustavi in vpraša gonjača: »Kajne, da ste bolni in da krvavite?« Gonjač mu ves začuden potrdi. Profesor ga je nato pozval na svojo kliniko, kjer ga mu pa ni bilo treba dolgo preiskovati. Zdravnik je že prejel, ko je gonjač šel pred njim, spoznal po njegovem vonju, da ima raka.

Sličen slučaj se je dogodil nedavno tudi v Budimpešti. Dr. Szekacs so poklicali k nekemu človeku, ki je imel hudo vročino. Dr. Szekacs še ni prestopil praga v bolnikovo sobo, pa je že dejal: »Ta človek je obolen na tifus«. Pri pregledovanju se je izkazalo, da je bila diagnoza pravilna.

Ta dva zanimiva slučaja sta napotila zdravnike, da se bolj bavijo s tem vprašanjem. Če ima vsaka bolezen svoj poseben vonj, bi se zdravniki mogli tega posluževati. Toda v praksi je to neizpeljivo, ker nimajo vsi zdravniki dobrega vonja, čeprav so sicer izvrstni. Prišli pa so do sledečega smelega zaključka: Zakaj ne bi za to uporabili psov? Pes ima boljši voh kakor človek, torej naj se njega uporabi v to. In že poročajo, da pse vadijo tako, da pri posebnem vonju kake bolezni lajajo. V to svrhu uporabljajo male »dobrmene«.

Poskusi se vrše na Dunaju. Optimisti trdijo, da ni daleč dan, ko se bodo psi uporabljali kot zdravnikovi pomagači pri ugotavljanju posameznih bolezni.

LEVANTE

mednarodna špedicijska družba z omejeno zavezo

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 30

se priporoča cenj. invalidom, obrtnikom in trgovcem, ki dobivajo kako blago iz inozemstva, za posredovanja, špedicije, zavarovanja l. t. d. Izvršuje naročila hitro, točno in poceni.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tome. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. Predstavniki za tiskarno: Albert Kokman.